

Samenvatting:

We maken in onze reactie op de vragen onderscheid tussen kinderen en jongeren, omdat beide groepen verschillende kenmerken en behoeftes hebben.

Verder zullen we voor ons aandachtsgebied "Kinderen en Jeugd" vaak samenhang brengen tussen de kwadranten.

1. Welke uitkomsten van 1 oktober trekken jullie aandacht en welke hebben impact op het werk van jullie groep?

Voor de kindernevendienst komt in de reacties vanuit "Kinderen en Jeugd" het hoofddoel naar voren dat de kinderen de christelijke spiritualiteit leren kennen en er in gevormd worden.

Dat betekent onder andere dat ze luisteren naar de verhalen van de Bijbel en de kernwaarden van het christelijk geloof leren kennen. De focus ligt hier op kwadrant 1.

"De beweging naar buiten toe" (de wereld / omzien naar elkaar kwadranten 3 en 4) kan goed in samenwerking met andere disciplines vormgegeven worden. We denken aan projecten zoals dit voorjaar met kunstenaar Wim Kuin, Galerie Zone en Monique van der Gaag als blijde bloemiste (bloemenschilderijtjes maken voor het project 160 tinten bruin, herdenking afschaffing van de slavernij etc.). In deze projecten ligt de focus op de kwadranten 1 en 4 samen: In de Bijbelse verhalen en in het geloof gaat het onder meer om omzien naar elkaar, en werken aan vrede en een betere wereld.

In onze groep werd de behoefte benoemd om de kinderen, die in een geseclariseerde omgeving opgroeien, een soort 'spiritueel burgerschap' te laten ontwikkelen (Kwadrant 1). In de Ekklesia gemeenschap en in de kindernevendienst is ruimte voor spreken over het goddelijke, vaak in de vorm van belangwekkende en inspirerende verhalen. Verder kunnen de kinderen kennis maken met liturgie, rituelen, religieuze muziek en een sfeer van bezinning. De aandacht voor spirituele vorming (kwadrant 1) kan verbonden worden met kwadrant 4 door bijvoorbeeld activiteiten voor zieken of ouderen zoals een (bloem)groepswork voor iemand 'die het verdient'.

Naarmate de kinderen ouder worden kunnen ze ook kennis maken met verhalen uit andere religieuze tradities (kwadrant 2) en een open houding ontwikkelen naar andere geloofsgemeenschappen en de samenleving (kwadranten 2 + 3). Leefijdsgenoten van andere geloofsgemeenschappen bezoeken zou daar een onderdeel van kunnen vormen.

Ook werd genoemd dat het belangrijk is om de kinderen (en hetzelfde geldt voor jongeren!) te leren nadenken over hoe te handelen in deze wereld: hoe verhoud ik me tot de ander, hoe verhoud ik me tot de schepping / natuur & milieu?

Jongeren (12+):

De jongeren kunnen naast de eigen activiteiten af en toe aansluiten bij wat er door de verschillende (protestantse) kerken in Leiden overkoepelend voor jongeren wordt georganiseerd. Ook is het wenselijk dat de jongeren andere geloofstradities leren kennen en jongeren uit andere geloofsgemeenschappen ontmoeten (Kwadrant 2).

Voor jongeren is ook kwadrant 3 belangrijk. Dit sluit aan bij de gesprekken die ze met hun leeftijdsgenootjes of met ons af en toe hebben. In onregelmatige, soms eenmalige activiteiten/korte projecten zouden ze zich in kwadrant 4 kunnen ontwikkelen.

Onderlinge binding met en in de groep is voor de kerk-opbouw belangrijk. Vooral activiteiten waarbij het gaat om elkaar ontmoeten, en plezier hebben met elkaar zijn succesvol gebleken. Er ontstaat ruimte voor het gesprek met elkaar en met anderen. Een concreet voorbeeld is eten met elkaar, met als verdiepende uitbreiding jongeren van een interessante organisatie uit te nodigen. De huidige activiteiten van de 12+ groep blijken goed passend bij kwadrant 3 en soms ook 4.

2. Zijn er in jullie huidige pakket van werkzaamheden en activiteiten ook activiteiten waar jullie, gebaseerd op de uitkomsten van 1 oktober, wellicht mee zouden willen stoppen?

Op het gebied van kinderen en jeugd gaat het niet om het stoppen met activiteiten, maar andersom: het zorgen voor voldoende mensen om activiteiten te kunnen realiseren en het zoeken naar inspiratiebronnen en handleidingen en die gemakkelijk beschikbaar maken. Goed materiaal en coaching zijn motiverend voor de begeleiders!

We denken aan inspiratiebronnen voor het thema Bijbelse deugden > in eigen gezin, klas, wereld om ons heen > bewustzijn van de spirituele dimensie daarin.

Kinderen:

We zijn er inmiddels toe overgegaan om 2x per maand een kindernevendienst aan te bieden, nadat we het een korte periode maar 1x per maand deden ivm te weinig animo bij de deelnemende ouders / kinderen. Deze twee-keer-per-maand cyclus wordt heel positief ervaren: 2x per maand kindernevendienst lijkt velen noodzakelijk om de jonge groep aangesloten te houden, zowel kinderen als ook ouders. Anders kan men het gevoel krijgen dat jonge ouders en kinderen geen plek in de kerk hebben.

De leiding van de kindernevendiensten blijven proberen om voldoende animo te kweken, vooral door de kindernevendiensten nog inspirerender te maken.

Jongeren:

In combinatie met het drukke leven van jongeren (school, sporten, afspreken met vrienden, werken) wordt het als voldoende ervaren om 1 x per maand een activiteit voor jongeren te organiseren. Verder werd er geuit dat het goed is om een aanbod te hebben voor jongeren zolang er een groepje jongeren is dat het leuk vindt om bij elkaar te komen (in welke vorm dan ook). Als dat er niet meer is, dan moeten wij opnieuw gaan kijken.

3. Zijn er, kijkend naar jullie taak en opdracht in het licht van de uitkomsten van 1 oktober, nieuwe richtingen die jullie zouden willen verkennen en wellicht daarna inslaan?

Nieuwe richtingen voor oudere kinderen van de kindernevendienstgroep, maar vooral ook voor de jongeren, zouden de volgende kunnen zijn:

Ontwikkelen van een soort ‘**spiritueel burgerschap**’, kennismaken met verhalen uit andere religieuze tradities; het leren nadenken over hoe te handelen in deze wereld (zie punt 1).

Dit kan worden gedaan door, naast de huidige bijeenkomsten, een bezoek aan andere kerken en heiligdommen, zoals Moskee en Byzantijnse Vieringen (in Utrecht), door af en toe een projectmatige samenwerking met andere geloofsgemeenschappen (kwadrant 2) en door contact op te zoeken met levensbeschouwelijk en maatschappelijk relevante organisaties zoals Artsen zonder grenzen, Wilde ganzen, Amnesty International, pastoraat kinderziekenhuis (kwadrant 3 en 4). Dus niet meer activiteiten organiseren, maar wel soms een andere invulling.

Om aan te sluiten bij de jongeren is het wel essentieel om dit met hen te bespreken (en dus niet over hen te praten maar met hen).

4. Welke dilemma's/uitdagingen binnen jullie werkgebied doemen op nu jullie kennis hebben genomen van de uitkomsten van het breed beraad van 1 oktober?

Kinderen:

- **Meer onderlinge binding** van de kinderen is wenselijk. Dat is een belangrijke basis voor dat zowel ouders als kinderen graag blijven komen. Kinderen vinden het niet inspirerend om met maar één enkel ander kind in de kindernevendienst te zitten, maar helaas kunnen ouders niet altijd regelmatig komen.
> *Hopelijk verhoogt het vaste ritme van nu 2x per maand op den duur de animo.*
- **Welkom staat voorop:** Soms is het vervelend voor kinderen als ze maar af en toe kunnen deelnemen. De uitstraling van de kindernevendienst moet zijn: iedereen is welkom.
- **Gevoel van welkom zijn nodig:** Het gevoel hebben dat jonge ouders en kinderen een plek hebben in de kerk. De Ekklesia wordt niet echt als een gezinskerk ervaren, want het blijft - wat betreft sommigen van de oude kerkgangers - merkbaar dat de gemeenschap in haar oorsprong kinderen niet heeft verwelkomd. Daardoor ontstaat soms bij ouders van kinderen een gevoel van ongemak
> *Hoe kun je nog beter bereiken dat iedereen zich welkom voelt?*
- **Muziek** van de volwassenen diensten soms meer afstemmen op kinderen en jongeren, want de liederen zijn vaak niet op kinderen gericht, zijn te moeilijk voor kinderen om mee te zingen. Voor sommige kinderen is muziek erg belangrijk.
- **Waar mogelijk afstemming** met wat er op school al gebeurt. Bijvoorbeeld met kerstacties en dergelijke.
- **Verbinding tussen kinderen/jongeren en volwassenen in de gemeenschap versterken:** Het zou fijn als kinderen en jongeren op talent bij de diensten betrokken worden (inzetten voor muziek, lezingen etc.), en dat andersom volwassenen regelmatig uitgenodigd zouden moeten worden om af en toe bij een kindernevendienst/jongerenbijeenkomst iets te vertellen over wat voor hun waardevol/wat hun passie is.

Hierover werd nog niet besloten hoe we dat precies gaan aanpakken. Volwassenen uitnodigen kan via melding bij Actie en Informatie, maar over het betrekken van kinderen en jongeren bij de diensten moet nog nader worden nagedacht.

Misschien is het fijn als de kinderen, net voordat ze weggaan naar hun eigen dienst, voorin in de kerk kort door de voorganger/liturg aangesproken worden en dat benoemd wordt over welk Bijbel verhaal zij het op die zondag gaan hebben. Op die manier kan de verbinding tussen kinderen en volwassenen gelegd worden en kan de zichtbaarheid van de kinderen vergroot worden.

- **Voor het ontwikkelen van spiritualiteit is meer ruimte voor gebed en muziek in de kindernevendienst van groot belang.** Een uitdaging hierbij is dat de duur van de kindernevendienst vaak niet lang genoeg is om een verhaal, de creatieve verwerking ervan/muziek en een gebed te realiseren.
- **het tijdstip van de kindernevendienst is ongunstig voor gezinnen met kinderen.** Dit zou veranderen in het geval dat we in de toekomst de Hooglandse kerk verlaten en in een andere kerk op een vroeger tijdstip kunnen beginnen.
- **De duur van de diensten** (zie ook boven): Als je een keer op stap wilt gaan met kinderen (kwadrant 3 of 4) hoe doe je dat dan in die beperkte tijd? Of kies je dan een zaterdag?
- Vormgeven van de **relatie tussen het naar binnen gekeerde (persoonlijke spiritualiteit) en naar buiten gekeerde** (de diaconie en dergelijke)
> het mag wisselen, maar je wilt beide kanten in het verhaal betrekken, meer nadruk daarop in de programmering van de vieringen en projecten

Jongeren:

- De grootste uitdaging is om de jongeren eerst weer te **binden. Werken aan relatie.** Om te komen is binding wel essentieel, anders haken ze (nog meer) af. Naast het eerder genoemde samen eten (wat nu af en toe gedaan wordt) kan je ook denken aan een keer samen bolderen, bowlen, schaatsen etc. Dergelijke activiteiten kunnen bijdragen aan de binding. En van daaruit kan je weer gaan bouwen ook op inhoud. En die inhoud zou moeten aansluiten bij de vragen die bij hen leven.
- **Het interessant maken ook voor jongeren** om naar een dienst te komen: aandacht voor persoonlijke spiritualiteit en meer verbinding met de maatschappij/ minder academisch. Een eigen bijdrage leveren in een dienst met een groepje. Dus ook hier speelt: af en toe op talenten bij de volwassenendienst betrokken worden om de **verbinding tussen jongeren en volwassenen in de Ekklesia te versterken.**

Studenten:

Het studenten deel van de Ekklesia heeft altijd min of meer los gestaan van het zondags kerkelijke deel. Verbinding tussen deze delen houden lijkt ons belangrijk. Mogelijk kunnen studenten ook af en toe betrokken worden bij vormgeving van een dienst. Er is op dit moment wel toenadering gaande (Green Kitchen van de internationale studenten op Rap 100). Een rol in de viering zou het aansluitingsproces kunnen vergemakkelijken.